

LA VEÏNA DE CASA

Visc en una plaça amb quatre arbres i una font de pedra. És una plaça de poble allargada i vella, ben normal, construïda als anys de la república. Ens hi estem unes quantes famílies, d'aquelles de tota la vida, on els grans ens han vist créixer i nosaltres els hem vist envellir. També hi viu una dona sola. Ja no és pas jove. La seva casa, una casa antiga com totes les de la plaça, tenia un timbre. De petits ens agradava jugar a tocar timbres i marxar corrents. El de casa seva ens atreïa especialment, perquè ella sempre sortia i s'enfadava.

Abans, la veïna de casa s'estava amb la seva mare, però fa uns anys va emmalaltir, va empitjorar, i va acabar deixant-la sola. Ella va demanar la jubilació anticipada a la fàbrica on treballava. O l'atur, no ho sé ben bé. Tenia, llavors, molt de temps lliure. S'estava tancada a casa. Era soltera. Parlava poc, era molt eixuta.

Amb el temps va començar a comportar-se d'una manera estranya. El seu aspecte es va anar fent més i més deixat. Es va oblidar de pentinar-se i de tenyir-se els cabells, portava sempre la mateixa bata i la mateixa expressió a la cara. S'estava tornant boja, deien. Jo l'havia vist a la fleca. Només comprava una pasta de full i una ampolla de ví gasat. El seu cos també s'anava deformant, es botia, se li tornava el fetge groc. Tothom deia que feia llàstima de veure. Un cop van provar d'ingressar-la al Psiquiàtric, però no van trigar gaire a deixar-la de nou a casa seva, i ningú s'ho podia explicar.

Darrerament es passava els dies fora de la casa, dreta a la plaça. Espellicava les fulles dels arbres i en feia munyocs, caminava una mica i tornava a lloc. Tenia sempre a punt una cadira al balcó. A qui volgués escoltar-la, li deïa que el poble l'havia avorrida, que la volien llençar al riu. Ella també va avorrir els pocs parents que tenia. Li semblava que tothom que se li acostava ho feia pels diners, per la casa. De parents, en van sortir més, uns que van dir que se'n preocuparien. No se'ls veia gaire, però. No viuen al poble, i només s'hi acostaven de tant en tant.

Al davant de la casa hi té flors i un roser molt gran que fa un arc pel damunt de la llinda de la porta. Ara, amb la calor, les plantes són quasi totes mig mortes de set. També tenia un gat petit, negre. Va acabar pidolant per les cases o menjant-se les deixalles que trobava pel carrer. Estava molt prim,

potser ara ja és mort. Fa poc que a ella l'havien vist per la carretera, a hores petites de la nit. La gent de poble n'anava plena. A part de parlar-ne, poca cosa més es podia fer. La nostra veïna s'anava enfonsant dins ella mateixa, i no érem pas nosaltres qui podíem o havíem de treure-la.

El meu pare té el costum de parar la fresca a les nits d'estiu. Agafa una banqueta i s'asseu davant la porta, i algun cop se li afegeix més d'un veí que tampoc pot estar-se a dins. L'altra nit, quan va treure la banqueta, era el primer. Feia estuba. Al davant de la casa de la veïna no hi arriba la llum dels fanals: els arbres hi fan massa ombra. Llavors va ser quan el meu pare va sentir que la veïna, des de la penombra, li deïa que la collissin, que havia caigut del balcó. No havia dit res fins que va veure algú. I no cridava, només deïa si algú la podia ajudar. La va trobar asseguda a terra, amb la inexpressió de sempre. El meu pare no s'ho creia, que havia caigut, es pensava que ho feia per cridar l'atenció. Llavors va veure que estava descalça, que els peus li suquejaven i li estaven quedant negres, que hi havia una escampadissa de fulles i branques del roser a la sorra. Ho havia fet. Van començar a sortir més i més veïns, algú va cridar el metge i l'ambulància. No s'havia fet mal de morir. Ella seguia allà, asseguda a terra, mostrant els peus deformes, la mirada extraviada, i només deïa cureu-me, de tant en tant, sense massa convenciment. Ensenyava les cuixes, i una bona dona va portar un tros de roba rosa per tapar-li les cames. La gent feia hipòtesis de si s'havia llençat des d'un balcó o de l'altre. Una dona va portar una llanterna i va veure que el de baix era tancat. N'hi havia que li parlaven i li preguntaven per què ho havia fet, com si ella ho sabés. D'altres asseguraven que sempre havia estat una dona estranya, i no gaire lluny d'ella refeïen anècdotes antigues, d'aquelles que als pobles costen tant d'oblidar.

Se la van endur dos nois joves que van baixar d'una ambulància amb els llums encesos. Va quedar un petit bassiol fosc, i un vailet dels valents es va atrevir a tocar-lo per si era sang o no. La seva àvia el va renyar molt.